
Svenska institutets remissyttrande avseende Bättre migrationsrättsliga regler för forskare och studenter

Svenska institutet (SI) ska enligt myndighetens instruktion:

- främja Sverige som kunskapsnation genom att informera om svensk högre utbildning, forskning och innovation.
- marknadsföra svensk högre utbildning i andra länder.
- kommunicera om Sverige som ett attraktivt land att arbeta i för internationellt verksamma talanger och utländsk arbetskraft med efterfrågad kompetens.

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

- SI ställer sig positivt till förslag som kan förbättra förutsättningarna för utländska forskare och doktorander att verka i Sverige. Detta är viktigt för att öka förutsägbarheten avseende uppehållstillstånd och därigenom stärka Sveriges som en attraktiv karriärdestination.
- Därmed tillstyrker SI förslagen i avsnitt 5.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3 5.3.4, 5.4, 5, 5.6, 5.7.
- SI ställer sig positivt till förslag som kan försvåra möjligheten för att uppehållstillstånd för studier missbrukas av personer som vill komma till Sverige av andra orsaker än att studera. Detta är bland annat viktigt för att lärosätena ska kunna planera sin undervisning på ett effektivt sätt och därigenom upprätthålla god kvalitet.
- Därmed tillstyrker SI förslagen i avsnitt 6.1, 6.3, 6.4.
- SI anser att förslaget att begränsa möjligheten för studenter att arbeta högst 15 timmar bör anpassas då det finns en risk att en strikt begränsning gör Sverige mindre attraktivt som studiedestination.
- Därmed ställer sig SI tveksam till förslaget i avsnitt 6.2

Bättre migrationsrättsliga regler bidrar till Sveriges konkurrenskraft

Att förbättra systemen för utländska doktorander, forskare och studenter är viktigt för att främja kompensationsförmågan och därigenom svensk konkurrenskraft. En ökad förutsägbarhet för individer och arbetsgivare avseende handläggningen för uppehållstillstånd är således ett viktigt område att genomföra förbättringar inom. SI tillstyrker därmed förslagen 5.2, 5.3.1, 5.3.2, 5.3.3 5.3.4, 5.4, 5,

5.6, 5.7. Det är förslag som kan bidra till att öka attraktiviteten för Sverige som karriärdestination och underlätta möjligheten för en långvarig etablering på svensk arbetsmarknad.

Att Sverige ska konkurrera genom utbildningskvalitet är viktigt utifrån regeringens ambition att stärka Sveriges position som en ledande kunskapsnation. SI tillstyrker därmed förslagen 6.1, 6.3, 6.4. Det är förslag som kan bidra till att försvåra möjligheten för att uppehållstillstånd för studier missbrukas av personer som vill komma till Sverige av andra orsaker än att studera.

Förslaget i avsnitt 6.2 att begränsa möjligheten för studenter att arbeta högst 15 timmar bör anpassas då det redan finns andra lagförslag i promemorian och i SOU 2024:15 som uppfyller syftet att förhindra missbruk av uppehållstillstånd för studier. Det finns en risk att en strikt begränsning gör Sverige mindre attraktivt som studiedestination. Ingen av de europeiska jämförelseländerna har en så låg gräns som den föreslagna, vilket innebär att Sverige skulle kunna uppfattas som onödigt restriktivt inom ett område som är avgörande för många studenter. Möjligheten att arbeta vid sidan av studierna handlar inte bara om försörjning utan är även viktig för att få arbetslivserfarenhet, bygga professionella nätverk och integreras i det svenska samhället. För studieavgiftsskyldiga studenter, som ofta har begränsade etableringsmöjligheter, kan arbetet vid sidan av studierna vara en avgörande faktor för att kunna stanna kvar och bidra till den svenska arbetsmarknaden efter avslutade studier. Sverige har en ambition att stärka sin konkurrenskraft som en ledande kunskapsnation och att införa skärpta begränsningar riskerar att göra det svårare att attrahera och behålla internationella talanger samt att på lång sikt försvaga Sveriges position inom forskning och högre utbildning. Med tanke på de skiftande möjligheterna till arbete under olika delar av terminerna bör studieavgiftsskyldiga studenter ges möjlighet att jobba ett högre antal timmar, i paritet med de europeiska jämförelseländerna. Under sommaruppehållet betonas vikten av att dessa studenter ska kunna arbeta på heltid. Juni, juli och augusti månad bör därför undantas i en reglering av antalet timmar. Den sista terminen på ett studieprogram, samt under provningsperioden vid ansökan om uppehållstillstånd för arbete efter studier, bör studieavgiftsskyldiga studenter ges möjlighet att arbeta utan begränsning av timmar.

Inom ramen för regeringsuppdraget *Stärka samordning kopplat till Sveriges möjligheter att attrahera och behålla högkvalificerad internationell kompetens och annan utländsk arbetskraft som är viktig för Sveriges konkurrenskraft* (KN2024/00521 KN2023/001709) ser SI att det finns en stor potential att få fler internationella mastersstudenter, forskare och doktorander att stanna kvar i Sverige efter avslutade studier/forskartid. De föreslagna ändringarna, som SI tillstyrker, kommer att bidra till detta.

I övrigt lämnar SI inga ytterligare kommentarer.

Beslut

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektör Madeleine Sjöstedt efter föredragning av stabschef Sofia Petersson. I den slutliga beredningen har avdelningscheferna Anna Rudels, Kurt Bratteby, Monika Wirkkala samt enhetscheferna Douglas Washburn, Adiam Tedros deltagit och handläggare Malin Wilson deltagit.